

VIII. ÉVFOLYAM

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1914. 36. szám.

Budapest, szeptember 6.

CSENDŐRSÉGI LAPOK



Szerkesztő és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre -- 12 korona

Félévre -- 6 korona

Negyedévre -- 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A cigányok és a csavargótörvény.

Irta K. Nagy Sándor.

Egy törvényjavaslat került a kezembe «a vándorcigányoknak törvényhozási uton való megrendszabályozásáról», melyet dr. Samassa János országgyűlési képviselő készített.

Ebben a törvényjavaslatban nagy szerep van kijelölve a csendőrök részére is, mert hiszen a törvény ellenőrzéséről, illetőleg a törvény hatalmának — esetleg erőszakkal is — érvényesítéséről történik intézkedés. Már pedig azt el kell ismerni mindenkinek, hogy a törvény erejének látható eszközei a csendőrök.

Az a javaslat úgy rendelkezik, hogy a vándorcigányok büntetésük közharmadának kiállása után feltételes szabadságra bocsáttassanak s közigazgatási és a rendőri hatóságok felügyelete alatt legyenek. Külön javaslat van a vándorcigányok kényszerletelepítéséről, mely a karhatalomra támaszkodik, sőt nyíltan ki is mondja, hogy «a kényszerletelepítésnél az országos letelepítő-hatóság a m. kir. csendőrség, valamint az illető községi rendőrség közreműködésével jár el».

Kedvem volna ismertetni, hogy ez a törvényjavaslat kimondottan az elrettentés elvére van alapítva, a büntetések határát a mostani tételes törvényektől eltérőleg nagyon is kiterjeszti s például halálbüntetést javasol nemcsak a gyilkosságra, hanem a szándékos emberölés (Btkv. 279. és 280. §§.), rablás és gyújtogatás (349. és 424. §§.) büntetéseire is. És az egész statáriumszerű eljárást kivételes bíróságra bízva, a mely bíróság nemcsak a törvényszéki, hanem az esküdtbírósi, sőt a járásbírósi ügyekben is eljárna.

Azonban ez a javaslat valószínűleg még soká nem kerül tárgyalás alá, bármilyen gyökeresen lehetne is a cigányok megrendszabályozására alapul venni. Így időelőtti volna a javaslatnak itt ismertetése.

Annyit már most ki lehet emelni belőle, hogy egyik legzezlárvavezetőbb része a vándorcigányok ártalmatlanná tételére az a rendelkezése, hogy a vándorcigányoktól a kocsis, ló és fegyver hivatalosan elkobzandó. Mert hiszen ha valaki, úgy a csendőrök tudják legjobban azt, hogy mennyire megbénítaná, sőt majdnem lehetlenné tenné a vándorcigányok garázdálkodását, ha a

kocsis, ló és fegyver nem állana rendelkezésükre s nem tenné lehetővé nekik a menekülést.

És épen ez a része a javaslatnak az, a melynek alapján vizsgálat tárgyává tehetjük, hogy vajjon kell-e pl. a *fegyverek elkobzására*, vagy a *vándorcigányok letartóztatására* várni addig, míg az a kívánatos törvényjavaslat törvénynyé válik.

Ezekre a kérdésekre megadja a választ Pest vármegyének «a löfegyver és lőszer tartásának korlátozásáról szóló szabályrendelet»-e, mely már érvényben van, továbbá megadja a feleletet a közveszélyes munkakerülőkről szóló 1913 : XXI. t.-cz.

Lássuk, mit mondanak ezek s mire jogosíthatják fel a csendőröket is?

Pest vármegye a löfegyver és lőszer tartásáról szóló 1911 június 12-ikén megalkotott és a belügyminiszter által 1913 január 31-ikén megerősített szabályrendelete szerint: «bármimemű löfegyver (puska, pisztoly, forgópisztoly, flaubert-fegyver) tartásához engedély szükséges».

Általában nem nyerhetnek fegyverengedélyt azok, a kik :

- huszadik életévüket még el nem érték;
- elmebeli fogyatkozásuknál fogva a fegyver biztos kezelésére képtelenek;
- a büntetés kiállításától, illetőleg a csak pénzbüntetésről szóló ítéleteknél azok jogerőre emelkedésétől számított öt éven belől azok, kik hatóság, vagy magánosok elleni erőszak, az emberi élet és testi épség ellen szándékosan elkövetett büntettek és vétségek, rablás, zsarolás, lopás, orrvadászat miatt jogerősen elítéltek, továbbá, a kik orrvadászaton éretven, a tettenérőt veszélyesen fenyegetik, ellene fegyvert fognak, vagy erőszakot használnak, végül kik a felsorolt büntettek és vétségek bármelyike miatt bünvádi eljárás alatt állanak;
- az ítélet jogerőre emelkedésétől számított három éven belől azok, a kik engedély nélküli fegyvertartásért büntetve voltak;
- az állandó lakás- és foglalkozás nélküli csavargók (kőborcigányok).

«A kiadott engedélyekről, valamint az engedély időközben történt elvonásáról a községi előljárárság és a csendőrség esetenként értesítendő.»

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA



STOWASSER J.

cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Békócsi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánoszbi-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétel és becsérelés. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.



„A fegyvertartási engedéllyel nem bíró egyének birtokában talált lőfegyverek elkobzandók.»

„Fegyvertartási engedéllyel nem bíró egyéneknek lőfegyvert, vagy lőszeret eladni, kölcsönözni és átengedni tilos.»

„Nagy- és kisközségekben a községi előljárásságok kötelesek ellenőrizni, hogy lőfegyvert senki ne tartson engedély nélkül.»

Ime! Pest vármegye szabályrendelete — melyhez hasonló már több törvényhatóságnál is érvényben van — módot ad a közbiztonsági közegeknek s így a csendőröknek is arra, hogy eme törvényhatóságok területén a fegyvertartási jogot figyelemmel kísérik. Mert hiszen az engedélyek kiadásáról és elvételéről a csendőröket értesítik.

Már most ha gyanujok van valaki ellen, hogy engedély nélkül fegyvert tart, vagy nála fegyver van: teljes joggal felhívhatják azt a fegyvertartási engedély felmutatására s ha felmutatni nem tudja: akkor joguk van tőle a fegyvert elkobozni.

Mint hogy pedig ez állandó lakás- és foglalkozás nélküli csavargók — a kikhez számítja a szabályrendelet kifejezetten a kőborzigányokat — fegyvertartási engedélyt egyáltalában nem nyerhetnek; így minden kőborzigánytól mindenféle lőfegyvert el kell kobozni.

(Meg kell jegyezni, hogy kőbor-, vagy vándor-, vagy sátoros-czigányok alatt azokat a czigányokat kell érteni, a kik az év nagyobb részét nem töltik állandóan ugyanazon helyen.)

Nézzük már most a közveszélyes munkakerülőkről szóló 1913: XXI. t.-cz. idevonatkozó rendelkezését.

Közveszélyes munkakerülőnek nevezi a törvény azt is, a ki „munkakerülésből csavarog, vagy egyébként munkakerülő életmódot folytat». Hasonlóképen, sőt még inkább közveszélyes munkakerülő az, a kiről gondolni lehet, hogy „rendszerint bűncselekmények elkövetéséből tartja fenn magát».

Nohát! van-e olyan kőborzigány, a kinek rendes foglalkozása volna, a ki rendes munkával keresné meg mindennapi kenyerét?

Ha nem úgy keresi, akkor miből él? Mert hiszen jól-rosszul, de mégis csak megél, a nélkül, hogy rendszeren dolgoznék? Hogyan jut hát a kenyérhez?

Csal, lop, rabol, gyilkol.

És e tekintetben a bátorság hiányát fegyverrel pótolja, még pedig nemesek ijesztésül használja azt, hanem a testi épség és élet ellen is.

Hogyan lehet az, hogy majdnem kivétel nélkül minden kőborzigánynak van lőfegyvere, bolott egy se kap erre engedélyt? Hogyan van az, hogy az új törvény életbelépte óta én még esetet sem hallottam arra, hogy kőborzigányokat, mint közveszélyes munkakerülőket büntettek volna?

Pest vármegye közigazgatási bizottsága 1913. nov. 9-én 7424/913. kb. számú határozatában kimondta, miszerint: „szükségesnek tartja, hogy a fősolgabírák a községi előljárásságok és csendőrösök igénybevételével számontartsák a területükön lakókat abból a szempontból, hogy van-e rendes keresetforrásuk, a csavargókat és a munkakerülés gyanuja alatt állókat pedig igazolásra és rendes foglalkozás bizonyítására hívja fel stb.

A kőborzigányok a legközveszélyesebb csavargók s fegyvertartási engedélyük nincs és nem is lehet: igyekezni kell tehát tőlük minden fegyvert elkobozni s őket magukat pedig csavargásért — ott a hol találják — bíróság elé állítani.

Ez a kétféle és mindenesetre törvényes eljárás előkészítheti a kőborzigányok megrendszabályozását.



Egy betörő-társaság leleplezése.

Irta: Máthé Miklós törzsőrmester.

Minden ambiciózus csendőrré nézve kellemetlen bátással van az a néhol gyakorita előforduló esemény, ha örs körletében úgyszólván egymást érik a közbiztonsági zavarok s az örs tagjai tehetetlenül állanak az eseményekkel szemben.

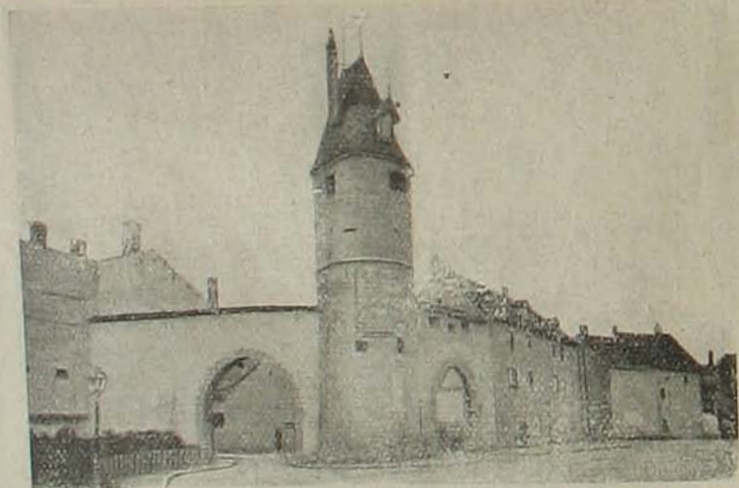
Nyomoznak ugyan nap-nap után, egyik járőr a másikat váltja fel a szolgálatban, de eredményt hosszabb időn át sem tudnak felmutatni. Mint a lidércnyomás, úgy nehezedik a csendőr lelkületére tehetetlenségének szegyéne. Mert, ha akár a károsok, akár a hatóságok érdeklődnek nyomozásaik eredménye iránt, pírulva kell bevallaniok, hogy az még mindig nincs.

És mintha a sors is ellene esküdne ilyenkor az örs legénységének. Egyik büneset úgyszólván nyomon követi a másikat. Sőt egy-egy alkalommal, mintha csak rekordot akarnának elérni a tettosek, több helyen is szerencsével működnek, a minek folytán a károsok szinte egymás kezébe adják a kilincset a laktanyában.

Leggyakoribb ilyen jelenség a betörések, lopások elkövetése. Hosszasabban szolgáló csendőrök nem egyszer tapasztalhatták, hogy egy-egy hosszabb időn át nyugog-

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. O vások által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

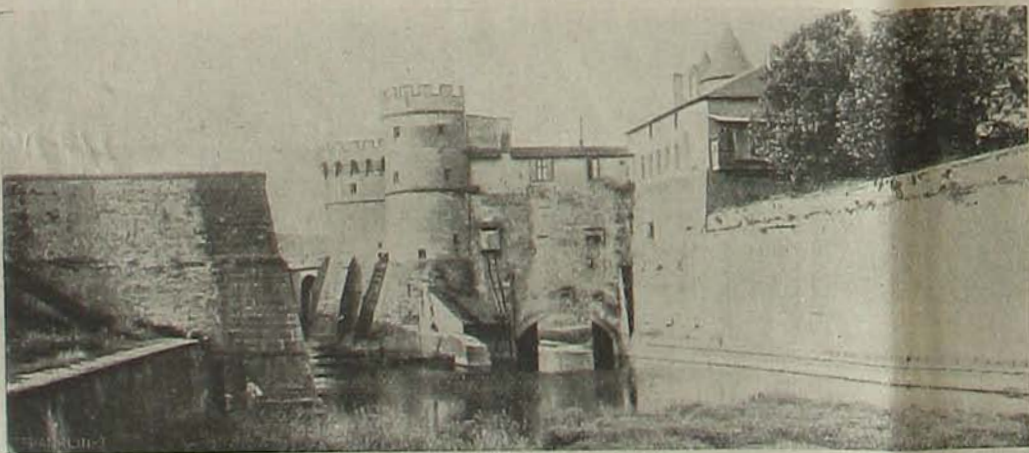


Vártorony.



Mühlhausen.

A városház.



A német kapu északi oldala.



Metz.

A német kapu. (XIV. század.)

Az első német diadalok városai.

dalmas örskörletben egyszerre csak megkezdődnek a lopások, betörések és pedig nem is valamely átmeneti tettesek, hanem valamely helybeli vagy környékbeli betörő tolvajszövetkezet részéről, a melynek tagjai mintha mindenik helyen a legteljesebb helyismerettel rendelkeznének, oly biztonsággal működnek és szinte telhetetlenek embertársaik megkárosításában.

Nem aféle csoportos betörések ezek, mint a milyeneket átvonuló kóbor cigányok követnek el valamely községben csak úgy falalomra egy-egy éjjelen. Ezekről már mindjárt tudja a tapasztalt csendőr, hogy kik a tettesek.

A helyi jelentőségű betörések azonban két-három napi vagy heti időközökben követik egymást; a tettesek szinte kiszámítottan, előre kiszemelt olyan helyeken, a hol, — ha csak valamely véletlen folytán meg nem zavartatnak, teljesen biztos a bű zsákmány.

Az örs legénységének megvan ugyan a helyi- és személyi ismerete, talán besugókkal is rendelkeznek, de mert valami újabb fajta szövetkezettel akadt dolguk, esőtörtököt mond egyelőre minden ismeretük és szorgalmuk lathatvése és nem kapnak segítséget a besugóktól sem.

Ilyen esetekben mutathatja meg egy-egy örs az életrevalóságát. Ha elesügged, nem elég kitartó és kevésbé leleményes az örs legénysége, akár ketten is irhatják a kiderítetlen zavarok nyilvántartását. Ha azonban mindenki tudja a kötelességét, minden idejét arra szenteli, hogy a tettesek kitélétől tőle telhetőleg kitudhassa, s e célból összeköttetéseket keres, hamarosan mutatkozni fog az eredmény is.

A szolnoki városi örs igen szép eredményt ért el a múlt évben hasonló esetben, pedig, mint az alábbiakból ki fog tűnni, nagyon nehéz volt a helyzetük még az első nyomravezető adatairól való értesülés után is.

Még 1919. évi január hóban történt, hogy ismeretlen tettesek betörték Deutsch József szolnoki vegyeskereskedő lakásába s elvitték egy súlyos Wertheim-szekrényt, a melyben készpénzben, értékpapirokban és ékszerekben mintegy 22,000 K érték volt akkor.

Annakidején úgy a szolnoki, mint a környékbeli örsök bosszantató lázas nyomozással kutatták, keresték a tetteseket, de eredmény nem lett egész tavaszig, akkor is csak annyi, hogy az ellopott Wertheim-szekrényt Rékás község határában egy kútban megtalálták. A tettesek ugyanis a téli időben hirtelenében másként eltűntelni nem tudták büntették eme könnyen észrevehető jelét, hogy tehát még az irányt se árulhassa el, kifosztás után az értékpapirokkal együtt a pusztai kútha dobták.

A nyomozó járőröknek ekkor részben az volt a véleményük, hogy a tettesek rékási lakosok lehetnek; többen azonban a mellett érveltek, hogy csakis kóborcigányok követhették el a betörést. A saját feltevésének helyességét azonban egyik csoportnak sem sikerült bebizonyi-

tania, mert a szekrény föltalálása nyomán nem sikerült a tetteseket kideríteni.

Már-már feledésbe ment az eset, mikor ugyanazon év augusztus 1-i-én virradóra a báró Harkányi-féle abonyi határbeli uradalomból ugyancsak hasonló körülmények között vittek el egy Wertheim-szekrényt. Ezt már el se tűntették az ismeretlen tettesek, hanem a mint kivették belőle a tartalmát: 2000 koronát, ott hagyták a szekrényt a határban.

Mint kiderítetlen zavar került ez is a nyilvántartásba, mert bizony a hosszantartó nyomozás során még csak annyi eredményt se tudtak elérni, hogy valakit legalább csak annyira is meggyanúsíthassanak, hogy annak alapján elhatározhatták volna az illetőnek húzamosabb időn át szorgosabb figyelemmel tartását.

Ez időtől kezdve, talán mert kielégítették a tettesek pénzzomjukat vagy talán felfedeztetéstől tartottak, hasonló nagyobb szabású eset nem történt a környéken egészen a múlt évig, a mikor is — mint kiderült — ugyanazok a tettesek, ugyáltszik jobban szervezve, újhól munkába fogtak s több-kevesebb szerencsével tízrendbeli betörést követtek el, mire őket leleplezni sikerült.

Múlt év január 8-án ugyanis a tószegi vasútállomás irodájába törtek be, de ott a remélt nagyobb összeg helyett csak mintegy 360 K-t találtak készpénzben és bélyegjegyekben.

Május 27-én már a szolnoki M. Á. V. fogyasztási szövetkezetet tisztelték meg, a honnan 122 K értékű élelmiszereket vittek el.

A nyári dolog idő alatt aztán felhagytak ezzel a különleges munkával és csak szeptember hó 14-én fogtak hozzá újhól, a mikor is Potári Terenezné szolnoki lakoshoz törtek be és 240 K értékű ágyneműt vették el.

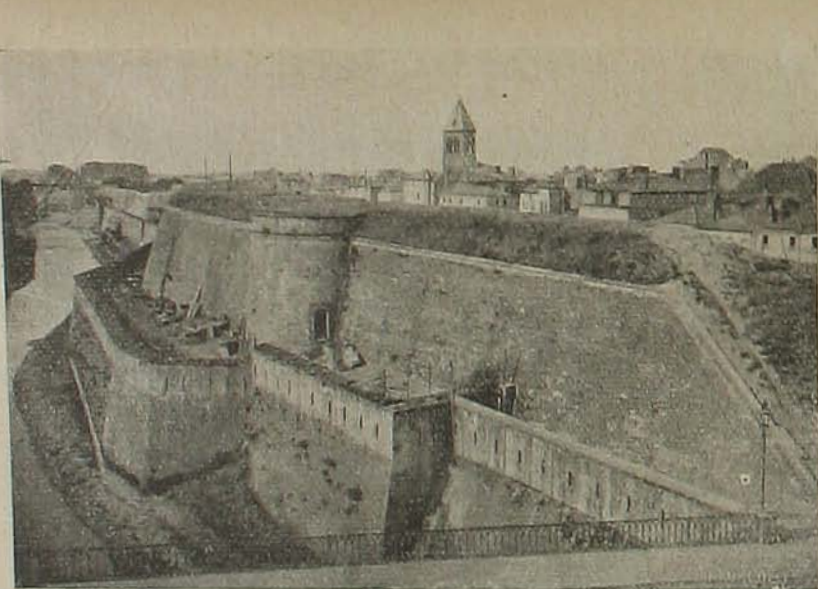
Sokkal jobb eredménnyel jártak két héttel később, szeptember 30-án Perényi Ignác abonyi rőfőskereskedőnél, a kinek üzletéből mintegy 3350 K értékű ruhaneműt és készpénzt harásoltak.

Egy héttel később, október 6-án már megint Szolnokon működött a szorgalmas társaság, a mikor is Trimai Kálmán vegyeskereskedőt károsították meg betörés útján — ruhaneműekben és készpénzben — 1327 K erejéig.

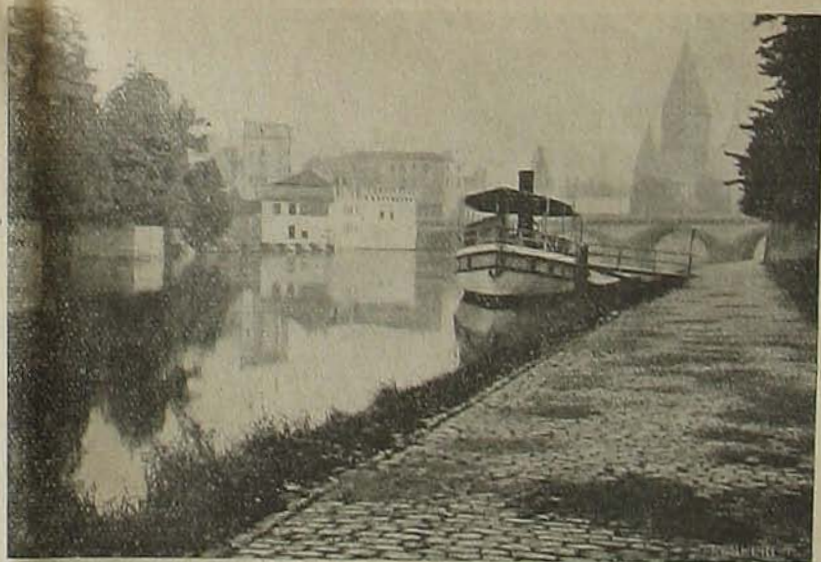
Ugyanczen éjjelen megpróbálkoztak még Marák József szálloda-tulajdonosnál is, de itt mielőtt 3 darab briliáns gyűrűn kívül más zsákmányhoz juthattak volna, menekülniök kellett, mert észrevették őket. A gyűrűket az egyik tettes zsebre vágta és a többieknek mit se szólt róla.

De még ekkor sem hagytak fel a reménnyel, vagy talán nem akartak üres kézzel hazamenni, az előbbi helyről való menekülés után betörték még Adler Samu pékmesterhez is, de az éber liszteslegények innen is elriasztották őket.

Hogy aztán ezt a csoportot kiköszörültesse a jeles tár-



Vár-részlet.

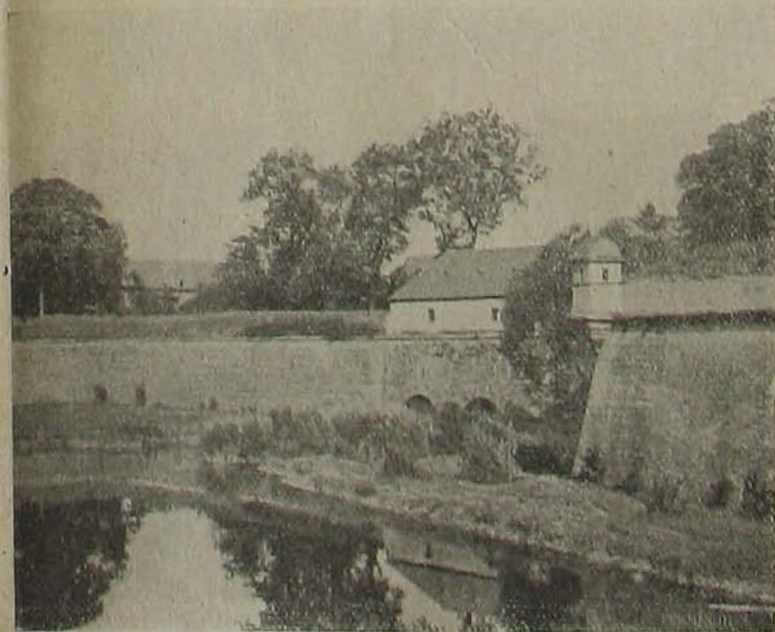


Város-részlet.



A székesegyház.

Metz,



Sínezek.

Az első német diadalok városai.

saság, október 28-án Bakos István papirkereskedőt látogatták meg, de csak mintegy 107 K értékű készpénzt és egy karikagyűrűt szerezhettek itt.

Miután pedig e csekély összeggel nem találták eléggé megfizetve az eltöltött éjszakai időt, betörték még Pozdeika Sándor vendéglőshöz is, de itt még soványabb volt az eredmény, mert csak egy üveg 4 K értékű pálinkát találtak a söntésben, a mivel éppen csak megízeshették a szájukat reggelire.

Eme kevés sikerrel járó éjszaka után csak épen annyit pihentek a tettesek, hogy magukat jól kiallaszák, mert október 31-én már, hihetőleg a közelgő Imre-napkor tartani szándékolta aurira, szesz italokra lévén szükségük, a Nyitrai Elekne jászladányi korcsmárosné pinczéjébe törtek be s onnan — bor helyett véletlenül — egy hordó rumot loptak el 80 K értékben.

Ezt azonban már nem fogyaszthatták el, mert időközben, egyik társuk merészsége folytán, mándaunyan csendőrkékre kerültek.

November elején ugyanis Sz. S. ékszerész közölte Apró Sándor csendőr ez. őrmesterrel, hogy egy cigánykínésésű egyén, kinek hozzávetőleg személyleírását is adta, egy körülbelül 400 K értékű baltiánkövű aranygyűrűt kínált neki megvételre 12 K-ért. E körülmenyből mindjárt következtette, hogy az illető csakis bűnös uton juthatott az értékű fel nem ismerő gyűrűhöz, tehát nem vette meg.

Apró csendőr ez. őrmester és Tarcsi Gyula csendőr ez. őrmester addig kutattak, puhatoltak az ismeretlen kiléte után, mignem sikerült azt Molnár János mázoló személyében kideríteni, akit személyazonosságára nézve az ékszerésszel szembesítvén, ennek bemondása nyomán őrizet alá is vettek.

Molnár eleinte azt állította, hogy találta a gyűrűt, s miután nem ismerte annak értékét s inkább pénzre mint gyűrűre volt szüksége, értékesíteni akarta azt. Mikor azonban tudomására adták, — a mit különben ő úgyszólván tudott. — hogy a gyűrű a Marák-féle betörésből való bűnjel s hogy a megállapítottak szerint néhány nappal a betörés előtt éppen ő mázolta e káros lakását s így alapos gyanu van ellene, hogy ő volt a betörő: beismerte, hogy tényleg ő is részt vett a betörésben, a melyet ötödmagával vitt véghez, de a lakásban nem ő, hanem Balog (Csulka) György szolnoki cigány volt benn, az hozott ki három darab gyűrűt, mire a házbeliek által észrevétetvén, elmenekültek.

Balog nem szólott az előtte ismeretlen többi társának a gyűrűkről semmit, csupán neki mondta el azt s miután nem volt alkalmuk máshol értékesíteni, ő vállalta magára, hogy otthon Szolnokon megkísérli az értékesítését. Előadta még azt is, hogy a két gyűrű még Balognál van.

Balog György azonban, a kit hamarosan előkerítették, letagadott minden közösséget Molnárral és nem is vállalta a betörésben való részeséget sem mindaddig, míg

egy sikerült házkutatás folytán a már említett gyűrűt meg nem találta lakásán a járőr.

Ekkor aztán beismerte bűnösségét, a hiányzó két gyűrűt azonban sehogysem akarta előadni, azt állítván, hogy valaki ellophatta tőle, mert nem találja sehol. Ugyanilyen esőkönyösséget tanusított tetteslársaik kilétének megnevezésében is. Egyre csak azt állította, hogy nem ismeri őket s a szóbanforgó betörés előtt találkozott velük először.

A két őrmester, a kikhez ekkor már két csendőr is csatlakozott, részben mégis eredményre jutott, a mennyiben a cigány háza falának külső tövében, rongyba csavarva megtalálta a két gyűrűt; egy korcsmáros bemondása folytán pedig megállapította azt is, hogy Molnár és Balog az utóbbi időben többször voltak együtt vidéki valószínűleg rékasi illetőségű egyénekkel.

Ezen adatok alapján, bár Molnár és Balog még ezek közlése után is tagadtak. Rékas községben folytatta tovább a nyomozást s mint gyanus egyéneket előzetes őrizet alá vette Barhács Imre, Barhács Péter, Barhács Mihály és Bálint János rékasi lakosokat, s ezeket szembesítette Molnárral és Baloggal. Előbbi még ekkor sem akart rájuk ismerni és Balog is csak Barhács Mihályt és Bálint Jánost jelölte meg mint ismerőseit.

Ezalatt a másik járőr, majd később újból egyesülve folytatták a nyomozást Rékason. Közben az őrizet alá vett egyéneknél és másoknál is, a kiket a puhatolás során szerzett adatokhoz képest orgazdasággal alaposan gyaníthatnak, házkutatásokat tartottak. S ez alapon jutottak eredményre is, mert az őrizet alatt álló fentnevezett tettesek, miután tényleges bizonyíték még első kikérdezésük alkalmával nem volt ellenük, tagadtak mindent körömszakadtáig.

Mikor azonban a Barhács testvéreknél, továbbá Bálint Jánosnál, Kisjimbász Molnár Pálnál a betörésekből származott többrendbeli férfi- és női ruhát és ruhakelmét a Balog cigány ágy neműi között két vánkost, egy abonyi tollkereskedőnél ismét két vánkost, Gy. Polónyi Imrénél Rékason a rumos hordót egy kukoricaszár-kazalban megtalálták, megjött a szavuk a gyanúsítottaknak.

Beismerésüknél csupán az volt a különös és egyben előnyös is a további nyomozásra, hogy mindenik a másjakra igyekezett tolni a főbűnösséget és az egyes betörésekben való tettösséget is. Így történt azután, hogy egyik a másiknak a bemondásairól értesülvén, a nyomozás során hol az egyik, hol a másik önként kérte újból és újból való kikérdeztetését s mindannyiszor új adatokat szolgáltatott a járőröknek.

Ezek alapján sikerült kideríteni, hogy a fentebb már ismertett betörések közül az 1910. éveket a Barhács testvérek kezdeményezésére követték el; míg az 1913. évi betöréseknek Molnár János mázoló volt az értelmi szerzője, a mennyiben azokon a jobbmódu helyeken, ahol dolgozott, kikémlelte a viszonyokat s értesítette arról a Rékason lakó társait Balog által.



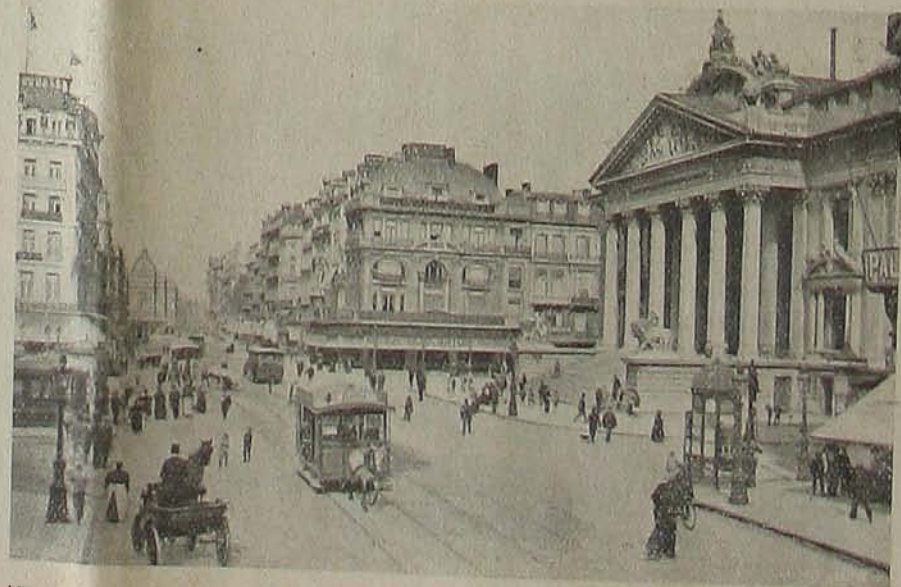
A kongresszus emlékoszlopa.



A czéhek háza.



Az igazságügyi palota és környéke.



A németek által elfoglalt Brüsszel.

A börze és az Anspach-Boulevard.

Ezek pedig valósággal állandó fuvarost tartottuk Kisjuhász Molnár Pál és Ignác Vörös Mihály személyében és valahányszor működésre összejöttek, bizonyos előre megállapított helyen ott várt rájuk hol az egyik, hol a másik fuvaros és ha szükség volt rá, vagy üzenet, vagy előre megbeszelt jehre azonnal a helyszínére hajtott.

Öt tettes és nyolcz tettestárs és orgazda került kézre a nyomozás során, a kik nagymennyiségű és értékű bűnjelkekkel a szolnoki kir. ügyészség fogházába kerülvén, megakadályoztattak abban a beismerten szándékolt bűncselekmény elkövetésében is, hogy a már előre megbeszélten napon Tápiószelén egy házat felgyújtanak s mialatt az őrs legénysége az oltásnál foglalatoskodik, csupa henczegésből betörnek az őrsirodába és kifosztják az őrs pénztárát.

Tudták ugyan, hogy a hónap végére tervezett betöréskor nem találnak számottevő összeget az őrs pénztárában, de ennek ellopását csupán mellékezelésből tervezték azért, hogy az őrs legénységét a környékbőliek előtt nevétségessé tegyék.

Sorsukat azonban ők sem kerülhették el. S rajtuk is beteljesedett az a mélyértelmű magyar közmondás: „addig jár a korszó a kutra, míg végre eltörik”.



A lovasság sajátosságai.

Egy angol katonai író ifj. Denison György művéből mutatok be egy fejezetet. Nekünk magyaroknak, azon népek, melynek fiait a huszár nevet világhírűvé tették, úgy hogy ma minden európai állam haderejében a könnyű lovasság számos ezredet viselik a huszár nevet és öltönyt; nekünk kétszeresen értékes, mert a következőkben rajzolt kép minden vorásában saját magunkra ismerünk.

Minden hadsereg főképp három fegyvernemből van szervezve: lovasság, tüzérség és gyalogságból.

Mindenik fegyvernemnek megvannak a maga sajátosságai s különböznek egymástól szervezetök, fegyverzetök és harcmodorukra nézve. Például, a lovasságnak tüzzel és vakmerőséggel kell fellépnie, a tüzérnek hidegvérrel és tüszéggel ágyújánál kell maradni, míg a gyalog kimerően és a körülmények megfontolásával nyomul előre.

Látni való, hogy a különböző fegyvernemek vezérei különönmű tulajdonságokkal és hajlamokkal kell hogy bírjanak, s hogy különösen a lovassági vezérben a legértékesebb sajátosságoknak kell találkozni; a felelősség súlyá-

nak megfelelő képzettségnek és gondosságnak az elszánt vakmerőséggel és hidegvérű vitázzéggel. A legnagyobb óvatossággal jól kifőzött terv végrehajtásában gyorsaság és merészség, a legnagyobb hidegvér, elővigyázat a szerencsétlen harcot követő visszavonuláznál, előrelátás az ellen üldözésében; ezek kívántatnak meg benne. Ézert a lovasság, ha nincs oly tábornoka, ki magában egyesíti a győzelmet biztosító tehetségeket s nem ismeri fegyvernemének sajátosságait: soha sem fog olyasmit tehetni mit a történelem ajkára méltasson. De a hol talpraesett tábornokoktól vezéreltetett, nem volt pusztán bézagtöltelék, hanem derék bajtárs minden győzelemben, ellenállást nem ismerő rohamával, mint egy nagy folyó áradata sodorván magával minden akadályt, hogy aztán megsemmisítse.

Minden híres lovasvezér tetteiről, buzgóságáról s rettegethetlenségéről volt ismeretes. Csak annyiban különböztek egymástól mennyireen egyik vagy másik kevésbé volt elővigyázó és óvatos, mi egy saját felelősségű vezényletnél szükséges. Lebettek hírneves lovas-tábornokok, kiknél az előrelátás teljes hiányzott, de merem állítani, hogy olyat, kinél tetterő és rettenthetlenség hiányzott, hírnevre jogosítottnak nem tapasztaltam.

Szükséges a lovasság támadásánál, hogy közelében tartalékja legyen, a mely tálogatni van hivatva a támadás kivitelére rendelt osztályt, mert egyik főszajtsága a fegyvernemnek, hogy a felé fog hajolni a diadal, ki tartalékával utóbb csap ellenére. A lovasságot sohasem könnyebb szétverni, mint épen közvetlenül egy sikerült robama után. Emberben és lóban elful a lélegzet, a badtagok rendtelenségben vannak, a zavar uralma általános, a parancsok elhangzanak vagy senki sem követi. S ha e pillanatban egy pihent osztály rajtok út: egész bizonyossággal szétugrasztja.

A lovasság a sereg szeme és füle, ezt eltakaró, átláthatatlan függönyt képez, óvja meglepetésektől, mozdulatait elfedi; s egyszeremind az ellen lépéseit megfigyeli s tudósítás szerez terveiről. Ez használhatóságának egyik iránya; s e tekintetben nagy fontosságú, ki mondhatlan értékű egy háborúban álló hatalomra nézve. Ezenkívül igen alkalmas élelmiszerek harácsolására és különösen kémjáratokra. A lovasság értéke mindig lovai állapotjától függ. Ha ez rossz, patkóik elhullvák, hátuk feltörve, a lovak csakhamar rokkantak lesznek, s ezáltal az egész fegyvernem használhatatlanná silányul.

Legelső alapelve a lovasságnak: hogy soha sem szabad magát megadnia, kivált csak valamennyire nyílttérén. Mindig meg kell próbálnia, hogy átvágja magát; ha ez lehetetlen, szétszorodik, s így hiansítja meg az üldözést. És ebben különbözik lényegileg más fegyvernemtől. Ez alapelvet igazoló eset, midőn Stonewall Jackson Virginiában Harper-Terry-t 1862. szeptemberében granátokkal lövete. Hasbrouck Davis ezredes, ki itt az északiak lovasságát vezénylé, a kapitulációt megelőző éjjel az őrség összes lovasságával az ellenségen átlopódzott, véletlenségből Longstreet tábornok ostrom badszer-vonataira bukkant, elfoglalt és széttört egy csomó szekeret és lekaszabolhatta a fogatokat. Donelson erőd bevételénél Kentuckiban, 1862-ben Forrest tábornok áttört az északiakon s megmentette egész ezredét.

Seydlitzről, Nagy Frigyes híres lovas tábornokáról, a régiebb és újabb idők egyik legkitűnőbb lovasvezéréről a fentebbi elvre vonatkozó példaként, s minden lovasbiztet átlongető kellő szellem mintaképként egy adomát mondunk el gróf Rochefort „Idées pratiques sur la cavalerie” című műve után.

Seydlitz, kinek Nagy Frigyes győzelmeinél sokat köszönhetett, oly ügyes és erős lovas volt, hogy nem tudta megérteni, hogyan engedheti egy lovastiszt magát elfogatni, míg lovát el nem lötték alóla.

E véleményét mondá ki egy alkalommal, mikor a király kíséretére rendelt őrséget vezetett. Frigyes, kinek figyelmét semmi sem kerülte el, ezt hallván, elhatározta próbára tenni őt.

A mint a kíséret egy hidon lovagolt volna át, ennek közepén a király megállítja lovát és Seydlitzhoz fordul ki elől is, hátul is lovasok közé volt szorulva: „Seydlitz, ön azt mondá, hogy egy lovastisztnek soha sem szabad magát elfogatni hagyni; ez vitéz emberhez méltó vélemény, de mégis vannak körülmények, midőn magát bárki is gyalázat nélkül megadhatja. Vegyük például, mi volnánk az ellenség és ön erővel át nem törhetne. Nos, mittevő lenne ekkor?»

Seydlitz villámgyorsan lova hasába vágta sarkantyúit s vízbe ugrott; szerencsére semmi baja sem történt s a kísérethez csatlakozva, üdvözlé katonásan a királyt, mondván: „Felséges úr! ez a feleletem.»

A lovasság vezérlete hadban igen nehéz. Csopán ott alkalmazható, hol a földszin kedvező, lőhatása nincs s ezért védelmi harcra nem használható, a támadást is csak akkor állja ki, ha szembe menve fogadhatja azt.

Fegyverbecsülete egy visszadobott roham által nem szenved csorbát. Mert igen gyakran meglőrtént lovasságánál, hogy szétverten rendtelenségben üzetett el a barcz helyéről, de magát újból összeszedve visszatért és győzött. Ennek oka mozdulatainak gyorsaságában rejlik.

A lovasság ép oly szükséges egy megvert hadsereg visszavonulásának fedezésére, mint a diadalmas üldözés folytatására. Egy megtört hadsereg könnyen megsemmisíthetetik, különösen, ha az ellen nagyszámú lovassággal üldözi. Emlékezzünk csak a porosz sereg üldöztetésére az 1806-iki jénai ütközet után, vagy a francia seregre Waterloo után, hol számos visszavert rohamaiiban a francia lovasság tönkre ment volt.

A lovasság rohamának lökését sebességgel, meglepéssel s önbizalommal kell kivinni és teljesen ki kell azt zsákmányolni. Nincs abban kétség, ha rohamra egyszer már a parancs ki van adva, az ovatosságnak vége s rettenthetetlenségnek kell helyet adni.

Ha a lovasság lovaglásban gyakorlatlan, nem is félelmes. 1812-ben Napoleonnak körülbelül 10,000-nyi gyakorlatlan lovassága volt Moskauban. Ezek századok és zászlóaljakra osztattak s mint a gyalogság fegyvereztetek fel; azonban már a visszavonulás harmadik napján ezen egész fegyvernem feloszlott.

A lovak valójában oly fontosak, hogy a lovasságnak létszáma nem a lovasok, hanem a lovak mennyisége szerint számítható.

A lovasnak több értelmiséggel és képzettséggel kell bírnia, mint más fegyvernembeli katonaságnak. Előőrsi, őrzárati a kémszemlési szolgálatban egészen saját eszére van hagyatva. Mi hasonló mérvben gyalogságná és tüzérségnél sohasem fordul elő. E helyen felemlíteni dőnek találom Rosser Tamás konföderált tábornok, egyik legkitünőbb lovasvezér egy levelének következő részét:

„Oly lovasság, mely nincsen kellően kiképezve és jóra való tisztekkel ellátva, minden körülmények közt értéktelen. Ugyanez áll más fegyvernemről is, de nem oly mértékben, mint a lovasságról; mivel a lovasnak egyidejűleg kell feltüzött lovát vezetni és fegyverét az ellenség közvetlen közelében használni, míg gyalogság és tüzérség kisebb vagy nagyobb távolságból vívják a harcot.

KÉPEINKHEZ.

Brüsszeli képek.

A képek, melyeket a jelen számunkban bemutatunk, a német hadsereg által a napokban elfoglalt Brüsszel nevezetesebb középületeit ábrázolják.

Brüsszel a belga királyság fő- és székvárosa. Maga a királyság még rövid idő óta, mindössze 83 év óta áll fenn. Fő- és székvárosa azonban igen régi város, a VI. században már említi a krónika Broucelles név alatt.

Ez utóbb említett időben Belgium már a frankok uralma alatt állott, a kik visszahódították azt a Julius Cæsar uralkodásától kezdve római birtokként kezelt egész területet a rómaiaktól. Brüsszel már ekkor fővárosa volt ennek a tartománynak. S miután a körülötte fekvő Brabant, Luxemburg és Namur grófságoknak, illetve herczogságoknak és a lüttichi érsekségnek, valamint a Brúges és Köln közötti kereskedelmi vonalnak közép-pontjában állott, oly rohamosan fejlődött, hogy a XV. században már közel 45,000 lakosa volt s a gyakorta pusztító ellenségek ellen hatalmas fallal lévén körülvéve, erős támasza volt Brabant fejedelmeinek.

Ekkor már felhagyott Brüsszel lakossága ősi belga szokásaival s fokozatosan kezdett elfranciásodni. Közben pedig, mikor Belgium ugyancsak a XV. században, házasság és örökösödés útján a Habsburgok birtokába jutott, különösen Lotharingiai Károly herczeg helytartósága alatt, fényes udvari élet fejlődött ebben, az akkori idők szerint is már rohamosan emelkedő, fényűzéséről és kereskedelméről is nevezetes városban.

Később a XVII. században, mikor Belgium hol a francziák, hol az osztrákok hatalma alatt állott, sőt egy ízben Hollandiához is volt csatolva, a folytonos lázongásokat, forradalmak és háboruszkodások nagyban akadályozták Brüsszel fejlődését. De mikor 1831-ben a belga királyság megalakult és Brüsszel lett a királyság fő- és székvárosa, újból hatalmas fejlődésnek indult.

Nagyságánál és lakosai számárányánál fogva ugyan még most sem számítható a világvárosok közé. De rendkívül élénk kereskedése, jelentékeny ipara s különösen fényes építkezése mégis a nevezetesebb európai városok közé emelték Brüsszelt. Egyik legszebb épülete a városháza, a melynek 118 méter magas tornya csúcsát Mihály arkangyal 5.5 méter magas ércszobra díszíti. Szintén remek épület az alsóvárosi iparosság úgynevezett „Czéhek háza», a mely remek stílusával és hatalmas arányaival egyik legszebb alkotása az építészet fejlettségének; továbbá az asszir-görög stílusban mintegy 24,600 négyzetméter területen épült igazságügyi palota, a mely óriási arányainál fogva még a római Szent Péter templomot is felülmúlja; valamint a börze-palota hatalmas épülete, az V. Károly császár által építtetett Maison du roi, és a kongresszus emlékoszlópa, melyet a belga

kirilyság emlékére emeltek, mind emelik Brüsszel szépségét és tekintélyét.

Most a német-francia háború alkalmából újból nehéz napok következtek Brüsszelle. Királya már ott hagyta, mert a német hadsereg genialis hadművelete folytán hetek óta német kézen van a város. Sőt ennek a háborúnak a németekre nézve leendő szerencsés kimenetele még azt is kérdésessé teheti, hogy Belgium megmarad-e még önálló királyságnak. A brüsszeli városi tanács azonban ezekben a nehéz napokban is eléggé előrelátó volt, a mennyiben a gyönyörűen fejlett város elpusztítását megakadályozandó, ellenállás nélkül adta meg magát a győzedelmes előrenyomuló hős német sereg fővezérének. Így, ha Belgium elesik is, Brüsszel még mindig megmarad régi fényében.

HIREK.

Ellenszegülés. Fejér András őrsvezető ez. őrmester és Kilyén N. csendőrből állott feketehalmi őrsbeli járőr előtt augusztus 27-én Tomcsela Ernő panaszt emelt, hogy Krecsun János feketehalmi lakos, az ő sérelmére ugyanazon napon rablást követett el. Járőr a vett panasz alapján, a nyomozást bevezetve, a Tomcsela kárára elrabolt forgópisztoly elkobzása céljából Krecsun lakására ment, s őt a forgópisztoly előadására felhívta, a mit Krecsun kereken megtagadott. Járőr, miután Krecsun sem a forgópisztolyt előadni, sem pedig a járőrt, az eziránti felszólítás után, a községházára követni nem akarta, nevezettnek elfogását kijelentette, s miután tovább is ellenszegült, annak megbilincselését vette foganatba. Mielőtt azonban Kilyén csendőr a bilincselést befejezhette volna, Krecsun a Fehér őrmester kész helyzetben tartott fegyverének szuronyát megragadta. Az őrmester a szuronyt az ellenszegülő kezéből visszarántva azzal az ellenszegülő czomjára egy dőfést intézett, a mely dőfés elől Krecsun megugrott s így az őt gyomron találta. Krecsun, az őrmester által alkalmazott dőfés, illetve a sebből történt kirántás után a szuronyt újból megragadta s azt most már végső erőmefeszítéssel birtokába akarta venni. A szurony illetve fegyver birlalásáért illetéknép kifejlődött küzdelem meggátolására az ellenszegülő Krecsun ellen most már Kilyén csendőr is egy szuronydőfést intézett s azt jobb lapoczkán szurva, a további küzdelekre képtelenné tette. Az életveszélyes sérülést szenvedett ellenszegülő, az előhívott orvos véleménye alapján, a brassói közkórházba szállíttatott.

Kérelmek. Szalai Károly a pestmegyei Pilisvörösvári községben állomásozó csendőr, kéri Busznyák Károly, Kopácsi István és Dömötör József csendőröket, kikkel 1911-ben Budapesten a próbacsendőr-tanfolyamon együtt volt, hogy címüket vele közöljék. — Szabó Károly a háromszékmegyei vajdakői őrsön (u. p. Ozdola) álló

másozó őrsvezető ez. őrmester, kéri Nyúguly Miklós ez. őrmestert, hogy címét egy fontos okból mielőbb közölje vele.

KÜLÖNFÉLÉK.

A háboruk időtartama. Az alábbiakban felsoroljuk, hogy meddig tartottak a háboruk az újabb korban. Az időszámítást a hadüzenettől az ellenségeskedések megszüntetéséig számítjuk, vagyis a hosszantartó béketárgyalások megindulását már bekeikdnek kell venni.

A legbosszabb modern háború közé elsők a spanyolok és portugálok Franciaország ellen viselt harczát tekintjük, a mely angol segítséggel öt évig és tizenegy hónapig, 1808 júniusától 1814 április haváig tartott. A krími háború (orosz-török) két év, négy hónap és három napig tartott. (1853 október 26.—1856 február 29.); Ausztria és Franciaország háboruja: 2 év, 15 nap. (1799 január 2.—1801 január 16.); Oroszország, Anglia és Franciaország ellen: egy év, 11 hónap, 3 nap (1854 márczius 27.—1856 február 29.); Franciaország Oroszország ellen: egy év, 9 hó, 17 nap (1812 június 24.—1814 április 11.); orosz-török háború: egy év 4 hó, 14 nap (1828 április 28.—1829 szeptember 14.); porosz-francia háború: egy év, 15 nap (1813 márczius 27.—1814 április 11.); orosz-török: tíz hónap 9 nap (1877 április 24.—1878 márczius 3.); porosz-francia háború: tíz hónap, 12 nap (1806 augusztus 9.—1807 június 21.); Oroszország—Lengyelország ellen: 10 hónap, 6 nap (1830 november 29.—1831 október 5.); Ausztria—Franciaország: 8 hónap (1813 augusztus 12.—1814 április 11.). Osztrák-porosz háború Dánia ellen: 6 hó, 12 nap (1864 jan. 18.—augusztus 1.); Németország Franciaország ellen: 6 hónap, 9 nap (1870 július 19.—1871 január 28.); osztrák-olasz (sardiniai): 4 hó 20 nap (1848 márczius 18.—augusztus 9.); osztrák-francia: 3 hó, 28 nap (1805 augusztus 9.—deczember 6.); Ausztria, Poroszország és Oroszország Franciaország ellen: 3 hó 9 nap (1815 márczius 25.—július 3.); Ausztria Olaszország és Franciaország ellen: 2 hó, 14 nap (1859 április 26.—július 11.); osztrák-olasz 1 hó, 22 nap (1866 június 20.—augusztus 12.); szerb-bolgár: 1 hó, 17 nap (1885 november 14.—deczember 21.); porosz-osztrák: 1 hó, 6 nap (1866 június 16.—július 22.); a legújabb háború azonban kétségtelenül az osztrák-olasz volt, a melyet Novara mellett intéztek el hat nap alatt, 1849 márczius 20-tól 26-ig.

Mikor a milliárdosoknak nincs pénze. A háború veszedelmesen kiforgatja a dolgokat és a leggroteszkebb fordulatokat hozza létre. Könnyen megeshetik, hogy egy zsák egészséges burgonya háború idején többet ér, miut egy egész szekrényre való válogatott drágagyöngy és hogy a tegnapi milliomosok ma már ingyentejért és ingyenkenyérért jelentkeznek. Ezen azonban nem kell a milliomosoknak valami különösképen busulniuk, mert a minap Mailandban, a világ egyik leggazdagabb emberével, Wanderbilttel, az ismert amerikai milliárdossal, sem történt ez másképp. Wanderbiltnek milliárdjai mellett is csaknem éheznie kellett Olaszországban. Hosszabb időt töltött Ausztriában, mikor a fenyegető háborús események hatása alatt elhatározta, hogy Mailandon keresztül Genuába utazik, honnan aztán hazájába hajózhat. A világháború azonban akkor még épen csak a küszöbön állott és így azt gondolta

Wanderbilt, hogy néhány kellemes napot tölthet Mailandban, mielőtt tovább utazna. Megszállott a Hotel Cavourban és mikor fizetésre került a sor, pénztárcajához nyult és átadott a Maitre d'Hotelnek egy óriási összegről szóló utalványt. A Maitre d'Hotel a bankba sietett, hogy az utalványt beváltsa. A bank azonban elutasította. Háborús időkben Vanderbilt utalványa is csak egyszerű papír. A megrémült Maitre d'Hotel a legközelebbi másik bankba ment, innen a következőbe és végigházalta az összes pénzintézeteket; Vanderbilt utalványát azonban nem sikerült pénzzé tennie. A milliárdos a legnagyobb zavarban volt. Ő is úgy járt, mint több honfitársa. Kevés középpénzzel a zsebükben Svájc-ból jöttek és hazafelé igyekeztek. Természetesen a chequejeiket nem váltották be. Az amerikai milliárdosok és milliomosok csoportja tebat Vanderbiltnak az elnöklete alatt a szállodában értekezletet tartott, hogy tanácskozzék a chequek mulandóságáról és azt határozta, hogy az Egyesült-Államok római nagykövetségéhez fordul segítségért. A nagykövet közölte az éhező milliomosokkal, hogy az Egyesült-Államok kormánya az ő számlájukra tizenhárom millió lira letétet helyezett el. Egyébként pedig nyugodtak lehetnek, gondoskodni fognak olyan alkalmatosságról is, a melyvel elutazhatnak. A milliomosok tehát megnyugodtak és Wanderbiltnek ezen az estén megint megjött a bátorsága arra, hogy lízenkét fogásos ebédet rendeljen.

A leghosszabb regény. Nem tréfa, hanem igazi és tagadhatatlan valóság az a tény, hogy egy még 1852-ben megkezdett regény legutolsó kötete csak nemrégiben, pár hó előtt jelent meg, miután az előző kötetek minden megszakítás és szünet nélkül hatvanegy hosszú esztendőn át rendszeres időközben egyfolytában követték egymást. Ebből az évekig készült bocszú regényből átlagosan két kötet jelent meg évente és így maig az összes kötetek száma 122-re rugott fel. Ez a hatalmas mű kétségtelenül a legóriásibb terjedelmű a maga nemében s mint ilyen a leghosszabb regény az egész világon. Szerzője pedig egy japán író, névszerint Kiong Te Bakin. Mint egészen fiatal és tehetséges író kötött erre a regényére nézve szerződést egy nagy japáni könyvtáradóval; e szerződés értelmében minden évben két kötetet volt köteles bizonyos évjáradék fejében a kiadónak szállítani. Az első théma azonban közben annyira megtetszett az írónak, hogy nem tudott tárgyától szabadulni és irt rendületlenül, úgy hogy batvanként esztendőt merített ki kedvencz témájával. Az utolsó kötetet még a múlt év telelején szállította az időközben ösz emberré lett Kiong Te Bakin, a ki ez utolsó munkája szállítása után most nyugalomba is

vonul s hátat fordítva az irodalomnak, anyagi gondoktól mentesen tér a jól kiérdemelt pihenésbe.

Villamos légytógó. Legújabbban „El-In-Too” néven egy villamossal működő készülék került forgalomba, a mely legyeket, szunyogokat, mindenféle csúszó-mászó éjjeli rovarokat és lepkéket fölötte aestbetikus és higiénikus módon pusztít el. A különös készülék a következőből áll: Izoláló anyagból álló keretre közel egymáshoz két csupasz redrótt van spirális alakban föltekerve. A két drótvég rendszeres foglalathoz, ugynevezett kontaktusboxhoz vezet és bármely villamos lámpa helyére becsavarható. Ilyen módon a két fémspirális állandóan feszültség alatt áll, azonban áram mégsem jöhet létre, mert nincs közöttük vezető kapcsolat. A legyeket vagy más egyéb rovarféléket szokott módon, mézzel avagy cukrosvízzel lebet a készülékhez csalogatni. A mint azután a légy vagy bármi rovar mászás közben a két drótot megérinti, villamos áram keletkezik és megöli, úgy hogy azonnal holtan a készülék alatt levő tartóba pottyanik bele. A villamos áram, a mely létrejön, elég erős ahhoz, hogy bármiféle csúszó-mászó rovar, legyet, szunyogot, lepkét stb. elpusztítson, illetve megöljön. Még batékonyabb lesz az eszköz, ha a készülék rendszeres villamos lámpával van összekapcsolva, a mely fenyével is magához csalogatja az éjjeli rovarokat s főleg a szunyogokat. A készülék egyébként oly egyszerű, hogy még házilag is előállítható.

Hamisítók pellengéren. Köztudomású, hogy a háborús világ megtermette az árnyasorát és a hamisítást s a lelketlen uszorások egész serege szipolyozza a közönséget, úgy, hogy a hatóságnak kellett fellépni a háború hiénáinak megfékezésére. Így volt ez a régi világban is, a mikor ugyancsak számosan voltak, a kik a zavarosban akartak halászni. Ámde akkor ugyancsak nem bántak el velük keztyűs kézzel. Sőt drákói szigorral üldöztek és büntették és pedig nemcsak az uszorát, de még inkább a hamisítást. Egyik ó-német város levéltárában érdekes adatokra bukkantak most az élelmszerhamisítók büntetésére nézve. Eszerint aki vizezett tejet árult, annak a torkába egy csövön keresztül addig öntötték a vizezett tejet, a mig csak az orvos azt nem mondotta hogy most már elég . . . A ki a vaját hamisította, azt a község pellengéjére állították s addig rakták a fejére a hamisított vajat, mig csak a nap melege le nem olvasztotta onnan miközben a nézők gúnydalokat énekeltek és gyalázták a tolketlen kufárt. A ki pedig bamis, romlott tojást árult, azt is pellengéjére állították s a vig utcai gyerekeknek megengedték, hogy az arczába dobálják a záptojásokat egy szálig, hogy a piaczi közönséget állandó derűtségben tartsák.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésére.

Előlegek értékpapirokra.

Cs ládi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskéro. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköttése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetétek után, melynél a betevő az 1. pontban felzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleglet nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényekre.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy felzálagos biztosítók ellenében, futónyos kamattétel mellett. Utalványok, intézvények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt kötségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Ideiglenes nyugállományba helyezettek:

1914 márczius hó 1-ével:

Ternai Miklós, IV. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint orokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan.

Választott lakhely: Tiszafüred.

1914 szeptember hó 1-ével:

Németh István I., VI. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint orokkant, mindennemű népfelkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan.

Választott lakhely: Pápa (Veszprém vm.).

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában.

Hengán Lajos, Kovács Dénes, Hátosz János, Bucsi Mózes, Magyar István, Bán Lajos, Pipás Ignác, Tamás György, Horváth Dénes, Fazakas Dénes, Tankó András, Both Imre, Gráma Miklós, Székely István, Szabó János, Molnos Márton, Vajas János, Bagó Mihály, Szöke Mihály, Baróti János, Veres János és Konez Ágoston csendőrök.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Regdón Mátyás, Berta Miklós, Sebestyén János, Dorozslóvácski Demeter, Szenási András, Kovács István, Putnoki Ferencz, Erdélyi Márk, Kerekes András, Pongrácz József I., Vajda János II., Györi Jenő, Gulyás Ferencz, Katona István, Nagy Léter, Posert Imre, Juhász Imre, Fazakas Gergely, Agócs Dezső és Mányi János csendőrök.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Bartha József, Deák Ferencz, Jakab Sándor, István János, Kuligowszky János, Józsa László, Küsmödi Péter, Pál Imre II., Szabó József III., Orbán Dénes, Incze Gyula, Szász Dénes, Kertész Zsigmond, László-Károly,

Demeter István, Popa Parteine, Bereczky József, Szigeti Kocsis József, Takács András, Tóth Kálmán, Grósz Demeter, Jankó Ferencz és Ferencz Mózcs csendőrök.

Lovaglári jutalomdíjban részesítették:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Gergely Sándor, Osbáth Gyula, Dervalics Antal, Vajda János II., Kiss Albert I. csendőrök 3—3 drb. és Tóth József III. csendőr 2 drb.; továbbá

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Nagy S. László örsvezető cz. örmester, Kiss István csendőr cz. örmester, Tafai István és Biró Samuel csendőrök 3—3 drb. és Lénárt József járásörmester, Boda Miklós örsvezető cz. örmester és Sz. Szabó Gergely csendőr 2—2 drb. 10—10 K-ás aranyból álló lovaglári jutalomdíjban részesítették.

Névváltoztatások:

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Brettschneider Béla főhadnagy, a m. kir. belügyminiszter ur 1914. évi 143,563/VI - a. számú engedélye alapján, családi nevét «Berényi»-re változtatta.

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Butyurka (Batiurca) Vazul próbacsendőr, a m. kir. belügyminiszter ur 1914. évi 140,045/VI a. számú engedélye alapján, családi nevét «Bányai»-ra változtatta.

ÓVÁS és KÉRELEM!

Szántó József 16 éve álló géparúháza kizárólag alanti czímen létezik Szegeden városi bérpalotában. Kérem tehát sok ezer üzletbarátomat, ügyeljenek! hogy meg ne tévesszék hasonló nevű czégek és szigorúan Szántó József nevét követeljék rendelés megtételénél. Flókraktáram pedig nincs Szegeden, de sehol az országban. Csakis



nálam kaphatók: katonai hegyi, Postillon, Britania és Helical kerékpárak a tünéklül Pathéfon beszélőgépek és lemezek fölerakata is nálam van, csendőrségi díszverőgépek csekély részletfizetésre. Főárjegyzékem ingyen küldöm. Várom becses rendeléseiket és ez uton küldöm üdvözléseimet sok ezer pártoló barátainknak. : :

SZANTÓ JÓZSEF

géparúháza Szegeden, városi bérpalota.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nyomatványok
Sapkák
Keztyük
Kardbojt
Celluloid kezelő és nyakravaló
Czipókrém
Fegyverzsir
Borotváló készlet
6, 10 és 20 éves
szolgálati kereszt
stb. stb.

Nagyvárad, Rulikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

Mindennemű felszerelési tárgyak
 dus raktára olcsó árakkal.

Szives figyelmébe ajánljuk házilag készült, zefir, kreton és szabályos fehér ingeinket kitünő minőségben és olcsó ár mellett.

Kívánatra készséggel küldünk ezekből választás végett.